

Sygn. akt IV P 340/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział IV Pracy w składzie:

Przewodniczący SSR Adam Skrzypek

Protokolant Monika Karpus

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 stycznia 2015 roku w T.

sprawy z powództwa **K. G.**

przeciwko **J. S.**

o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych

1. oddała powództwo w całości;
2. zasądza od powódki K. G. na rzecz pozwanego J. S. kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV P 340/14

UZASADNIENIE

Powódka K. G. wniosła o zasądzenie od pozwanego J. S. kwoty 3703,71 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2014 roku.

W uzasadnieniu wskazała, że powódka żąda zasądzenia kwoty 3.703,71 zł jako wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w grudniu 2013 roku. Łączny wymiar godzin nadliczbowych wyniósł w tym miesiącu 50h 52 min., w tym 3h 23 min. w niedzielę (8 grudnia 2013 r. 45 min. i 15 grudnia 2013 r. 2h 38 min.) i 3h 30 min. w święto (26 grudnia 2013 r.). Zatem uwzględniając wynagrodzenie powódki w wysokości 7.432,14 zł, wynagrodzenie należne za 1 h pracy wynosi 46,45 zł, co oznacza, że powódce przysługuje wierzytelność o zapłatę wynagrodzenia z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych w grudniu 2013 roku w wysokości 2.362,91 zł. Ponadto zgodnie z art. 151¹ § 1 kp oprócz wynagrodzenia podstawowego za pracę w godzinach nadliczbowych pracownik winien otrzymać dodatek, który wynosi:

- za pracę w niedzielę i święta 100% wynagrodzenia, tj. 319,58 zł (6h 53 min. x 46,45 zł),
- za pracę w pozostałych dniach 50% wynagrodzenia, tj. 1.021,22 zł (43h 59 min. x 23,22 zł). W konsekwencji łączna wysokość świadczenia, do spełnienia którego zobowiązany jest pozwany w związku z pracą powódki w godzinach nadliczbowych w grudniu 2013 roku wynosi 3.703,71 zł. Pozwany winien spełnić to świadczenie do dnia 10 stycznia 2014 roku, zatem od dnia 11 stycznia 2014 roku powódce przysługuje roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych.

Pozwany J. S. wniosł o oddalenie powództwa wskazując, że pozwany nie zlecał powódce pracy w godzinach nadliczbowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Powódka K. G. była pracownikiem Kancelarii pozwanego J. S. od 2 czerwca 2008 roku do 21 stycznia 2014 roku początkowo na stanowisku referenta a od 1 października 2011 roku na stanowisku radcy prawnego.

Dowód: umowa o pracę i aneksy w aktach osobowych powódki

Od dnia 10 lutego 2010 roku powódka zajmowała się obsługą prawną (...) Sp. z o.o., który to podmiot został klientem pozwanego w wyniku stanowiska powódki, której spółka uprzednio zaproponowała współpracę, a ta zgodziła się świadczyć obsługę prawną w ramach kancelarii pozwanego. Podobnie w październiku 2013 roku Centrum (...) Sp. z o.o. zwróciła się do powódki z propozycją współpracy, jednak również w przypadku tego podmiotu powódka zgodziła się świadczyć usługi prawnicze w ramach kancelarii pozwanego, w wyniku czego pozwany zawarł z tą spółką umowę o obsługę prawną dnia 25 października 2013 roku.

Powódka w zakresie obsługi tych podmiotów rzadko korzystała z pomocy osób zatrudnionych w kancelarii pozwanego. Zastępstwo w trakcie nieobecności powódki pełnił Ł. W., w tym w szczególności w trakcie dwumiesięcznej nieobecności powódki spowodowanej przygotowaniem do egzaminu radcowskiego. Podobnie Ł. W. prowadził procesy w sprawach z zakresu prawa pracy, w których stroną było (...) Sp. z o.o. oraz Centrum (...) Sp. z o.o., a Ł. S. prowadził jedno z postępowań egzekucyjnych. W. w grudniu 2013 roku pomoc prawną świadczyła również w wymiarze 6 godzin N. S..

Dowód: zeznania powódki k. 246, 239-245, zeznania pozwanego k. 230-239, 246, zeznania świadka I. K. k. 200-204, O. P. k. 204-207, N. S. k. 209-213, Ł. W. k. 215-223

W ramach obsługi prawnej świadczonej na rzecz (...) Sp. z o.o. powódka od lipca 2011 roku odbywała wizyty w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej przez spółkę, dwa razy w tygodniu: w poniedziałki i czwartki. Dni wizyt ulegały zmianom jedynie wyjątkowo ze względu na konieczność udziału powódki w rozprawach przypadających w poniedziałek lub czwartek. Natomiast od końca października 2013 roku powódka świadczyła także obsługę pod adresem siedziby Centrum (...) Sp. z o.o. Za zgodą pozwanego ostatecznie od listopada 2013 roku do dnia 20 stycznia 2014 roku powódka spędzała prawie cały czas pracy w miejscu prowadzenia działalności przez te dwie spółki. Ostatecznie od połowy grudnia miejscem tym był budynek przy ul. (...) w G. wskutek zmiany adresu siedziby (...) Sp. z o.o.

Dowód: zeznania powódki k. 246, 239-245, zeznania pozwanego k. 230-239, 246

Powódka także miała obsługiwać gminę M. oraz Dom (...) i (...) w Z. w zakresie zamówień publicznych, a także spółkę (...) sp. z o.o." sp.k., oraz (...) Sp. z o.o., które to spółki wymagały małego nakładu pracy a powódka świadczyła obsługę tych podmiotów łącznie z innymi pracownikami Kancelarii.

Powódka w grudniu 2013 roku na rzecz gminy M. dokonała analizy dwóch dokumentów do dwóch przygotowywanych przez gminę przetargów. Natomiast prace w zakresie obsługi spółki (...) Sp. z o.o. ograniczyły się do zlecenia przepisania umów innemu pracownikowi Kancelarii. Powódka w miesiącu grudniu 2013 roku nie świadczyła żadnych usług na rzecz spółki (...) sp. z o.o." sp.k..

Dowód: mail k. 75-103, zeznania świadka I. K. k. 200-204, O. P. k. 204-207, D. M. k. 207, D. J. k. 207-208, N. S. k. 209-213, A. J. k. 226, M. Z. k. 194-195, R. N. k. 195-197

Nadto poza zakresem wskazanym powyżej powódka w grudniu 2013 roku świadczyła pracę w siedzibie spółki (...) Sp. z o.o., w której przebywała trzy razy w tygodniu oraz spółce Centrum (...) Sp. z o.o., w której przebywała w pozostałe dni. Zgodnie z przygotowanym przez powódkę zestawieniem miesięcznym dla w/w podmiotów wynika, iż na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. powódka przepracowała 86 godzin i 36 minut, natomiast na rzecz Centrum (...) Sp. z o.o. 20 godzin i 30 minut.

Dowód: zestawienia czasu pracy za grudzień 2013 r. k. 104-107, zeznania świadków S. S. (1) k. 213-215, K. W. k. 223-226, zeznania powódki k. 246, 239-245

Powódka poza zakresem prac wskazanym w zestawieniu notorycznie po godzinach pracy, jak również w soboty i niedziele była atakowana telefonami lub mailami osób zarządzających powyższymi Spółkami i powódka odpowiadała na ich prośby i dokonywała obsługi prawnej. Czyniła to jednak bez wiedzy i zgody pozwanego. Obie spółki nie były dla kancelarii pozwanego kluczowe, co więcej, ich obsługa z uwagi na zaległości płatnicze w istocie była przez pozwanego kredytowana.

Powódka wielokrotnie wysyłała maile związane z obsługą tych podmiotów późnym wieczorem lub wcześniej rano, względnie w dniach wolnych od pracy. Nigdy nie otrzymała jednak takiego polecenia od pracodawcy.

Dowód: ewidencja ruchu osobowego k. 54-62, książka wydania – przyjęcia kluczy k. 63-74, maile k. 75-103, zawiadomienie k. 108, kalkulacja trasy k. 113, zeznania świadków S. S. (1) k. 213-215, K. W. k. 223-226, zeznania powódki k. 246, 239-245, zeznania pozwanego k. 230-239, 246

Kancelaria pozwanego jest czynna od 7 do 17 od poniedziałku do czwartku i od 7 do 16 w piątki, a pracownicy Kancelarii pracują na dwie zmiany od 7 do 15 (14 w piątku) lub od 9 do 17 (do 16 w piątki). Po tych godzinach Kancelaria jak również cały budynek jest zamykany. Budynek pozostaje zamknięty również w sobotę i niedzielę.

Dowód: zeznania świadków I. K. k. 200-204, O. P. k. 204-207, D. M. k. 207, D. J. k. 207-208, E. T. k. 227-228

Powódka w okresie od 1 czerwca 2012 roku uzyskiwała wynagrodzenie w kwocie 7.432,14 zł brutto, tj. 5.250 zł netto, które pozwany wypłacał jej regularnie, zwykle przed zakończeniem miesiąca, za który wynagrodzenie te było należne. Również w grudniu 2013 roku powódka w dniu 21 grudnia 2013 roku otrzymała należne jej wynagrodzenie za miesiąc grudzień w kwocie 5.250 zł netto zgodnie z listą płac sporządzoną przez obsługujące pozwanego biuro rachunkowe.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się na powołanych dowodach dokumentów, albowiem okoliczności z nich wynikające znajdowały potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania. Sąd nie znalazł powodów, by odmówić im wiary.

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się na zeznaniach świadków I. K., O. P., D. M., D. J., N. S., S. S. (1), Ł. W., K. W., A. J., J. P., E. T., M. Z. i R. N.. Żadna ze stron nie kwestionowała okoliczności przez świadków podnoszonych. W sprawie nie zaistniały powody, by zakwestionować wiarygodność relacji zaprezentowanej przez świadków. Różnice jakie ujawniają się w tych zeznaniach dotyczą w istocie subiektywnych przeżyć świadków i subiektywnego spojrzenia na relację służbową powódka - pozwany.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki i pozwanego, albowiem ich zeznania mają swe oparcie w dokumentacji zgromadzonej w sprawie. Każda ze stron przedstawia przebieg zdarzeń w sposób zbieżny ze sobą co do istoty, zaś różnice w zeznaniach stron dotyczą odmiennej oceny szeregu sytuacji.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika powódki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki, informacji gminy M., ewidencji (...), faktur za przeprowadzane szkolenia BHP jako nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy, a także oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika pozwanego o dopuszczenie dowodu z eksperymentu procesowego i opinii biegłego z zakresu informatyki jako nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Strony łączyła umowa o pracę.

Zwrócić jednak należy uwagę, że powódka była zatrudniona jako radca prawny, co ma istotne przełożenie na zakres stosowania norm kodeksu pracy do tego stosunku prawnego.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych radca prawny wykonuje zawód w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego oraz w ramach niektórych spółek.

Zgodnie zaś z art. 9 tej ustawy radca prawny wykonujący zawód w ramach stosunku pracy zajmuje samodzielne stanowisko podległe bezpośrednio kierownikowi jednostki organizacyjnej. Jeżeli jednostka organizacyjna zatrudnia dwóch lub więcej radców prawnych, jednemu z nich powierza się koordynację pomocy prawnej w tej jednostce. W organie państwowym lub samorządowym radca prawny wykonuje pomoc prawną w komórce lub w jednostce organizacyjnej, w biurze, w wydziale lub na wyodrębnionym stanowisku do spraw prawnych podległym bezpośrednio kierownikowi tego organu. W organie państwowym radca prawny może być zatrudniony także w innej wyodrębnionej komórce lub jednostce organizacyjnej i podlegać jej kierownikowi. Radcy prawnemu nie można polecać wykonania czynności wykraczającej poza zakres pomocy prawnej.

Jak wskazuje się w doktrynie – za H. W., Zakaz konkurencji w Kodeksie pracy a tajemnica zawodowa radcy prawnego, Radca Prawny 1998/1/3 - radca prawny świadczy pracę szczególnego rodzaju, jest nią bowiem "wykonywanie zawodu radcy prawnego". Zawierając z radcą prawnym umowę o pracę pracodawca definiuje w niej rodzaj pracy poprzez określenie stanowiska pracy, którym jest stanowisko radcy prawnego (art. 9 ustawy). Z kolei zakres czynności związanych ze stanowiskiem radcy prawnego jest określony w ustawowej definicji zawodu radcy prawnego.

Wskazuje się także – za A. D., O istocie sporu, Radca Prawny 1996/6/7- , że ponieważ samodzielność wykonywania zawodu radcy prawnego (tak samo zresztą, jak i adwokata), jest zagwarantowana ustawowo, umowa o pracę z radcą prawnym nigdy nie będzie zgodna z definicją ustawową (stosunku pracy - art. 22 § 1¹ Kodeksu pracy). Jest to więc specyficzna forma stosunku pracy, która nie powoduje zależności zawodowej radcy prawnego od podmiotu, z którym jest związany umową o pracę.

Konsekwencją powyższego jest przyjęcie, że stosunek pracy łączący strony z zasady różni się od kodeksowego ujęcia stosunku pracy. Nie ma najmniejszych wątpliwości, że pracodawca nie może pracownikowi zlecać wykonania czynności wykraczających poza zakres pomocy prawnej, a pracownik w sposób samodzielny wykonuje obowiązki radcy prawnego.

Nie budzi wątpliwości, że powódka świadczyła pracę pod koniec okresu zatrudnienia wyłącznie u (...) i P.- (...), choć nie doszło do wypowiedzenia warunków pracy, że powódka w sposób samodzielny realizowała swoje obowiązki związane z obsługą toczących się procesów sądowych bez pozyskiwania poleceń wyjazdu. Powódka w sposób samodzielny, zgodnie z posiadaną wiedzą świadczyła obsługę prawną klientów Kancelarii pozwanego.

Nie ma zatem najmniejszych wątpliwości, że zarówno w odniesieniu do regulacji prawnej wykonywania zawodu radcy prawnego, jak i do sytuacji faktycznej związanej z zatrudnieniem jako radca prawny w Kancelarii pozwanego powódka jako radca prawny powinna i wykonywała obowiązki wyłącznie w zakresie pomocy prawnej jako radca prawny.

Jak wskazuje się w piśmiennictwie – za Ł. B., Status radcy prawnego w świetle ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, Radca Prawny 2004/6/15 - w działalności zawodowej radcy prawnego niezwykle ważnym elementem jest niezależność zawodowa. Jednak nie jest to decydujące o przypisaniu radcy prawnemu statusu przedsiębiorcy, albowiem niezależność zawodowa jest cechą tego zawodu.

Podkreśla się także za H. W., Zakaz konkurencji w Kodeksie pracy a tajemnica zawodowa radcy prawnego, Radca Prawny 1998/1/3 -, że z mocy art. 9 ust. 4 ustawy o radcach prawnych obowiązuje pracodawcę "zakaz wydawania radcy prawnemu poleceń wykraczających poza zakres pomocy prawnej". Pojawia się tutaj problem, czy wnioskując a contrario, pracodawca może wydawać radcy prawnemu polecenia mieszczące się w zakresie pomocy prawnej. Niewątpliwie polecenia pracodawcy nie mogą dotyczyć sposobu załatwienia spraw. Pracodawca może natomiast ustalić kolejność załatwianych przez radcę spraw, oznaczając niektóre z nich jako pilne. Polecenia "dozwolone" mogą odnosić się zatem do organizacyjnej sfery świadczenia pomocy prawnej.

Z powyższego wprost wynika, że powódka jako niezależny i samodzielny pracownik sama winna organizować swój czas pracy w sposób, który zapewni prawidłowe i terminowe realizowanie pomocy prawnej. Pozwany jako pracodawca nie mógł i nie czynił tego, wydawać powódce poleceń dotyczących sposobu świadczenia pomocy prawnej, nie organizował powódce pracy, udostępniał jedynie narzędzia służące do wykonywania pracy i umożliwiał wykonywanie pracy w siedzibie kancelarii – choć w przypadku powódki w okresie ostatnich dwóch miesięcy zatrudnienia doszło do naruszenia za zgodą obu stron dyspozycji art. 18 ustawy o radcach prawnych.

Zwrócić należy uwagę, że ustawa o radcach prawnych reguluje odmiennie niż kodeks pracy kwestie czasu pracy, bowiem w art. 17 ustawy o radcach prawnych wskazuje się, że radca prawny wykonujący zawód w ramach stosunku pracy może być zatrudniony jednocześnie w więcej niż jednej jednostce organizacyjnej i w wymiarze przekraczającym jeden etat, a zatem ustawa wprost przewiduje możliwość stałego zatrudnienia w czasie ponadwymiarowym. Zaś w art. 18 wskazuje się, że do czasu pracy radcy prawnego zalicza się także czas niezbędny do załatwiania spraw poza lokalem jednostki organizacyjnej, w szczególności w sądach i w innych organach, oraz czas przygotowania się do tych czynności. Czas pracy radcy prawnego w lokalu jednostki organizacyjnej nie może być krótszy niż dwie piąte czasu pracy ustalonego w zawartej z radcą prawnym umowie.

Analizując przedstawioną przez powódkę dokumentację niewątpliwie świadczyła ona pracę w godzinach, które zgodnie z kodeksem pracy można uznać za godziny nadliczbowe. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że pracodawca nie organizował powódce czasu pracy i nie nakazywał świadczenia pracy w godzinach ponadwymiarowych. Co więcej, co wynika wprost z zeznań powódki i świadków S. i W., osoby zarządzające spółkami nadużywały czasu pracy powódki domagając się od niej świadczenia pracy ponad czas ujęty w umowie o obsługę prawną, w godzinach późnowieczornych, czy w dni wolne od pracy. I nie budzi najmniejszych wątpliwości, że powódka świadczyła pomoc prawną w tym dodatkowym czasie. Powódka jednak jako radca prawny sama podejmowała decyzję, czy świadczyć pomoc prawną, czy też nie. Na jej stanowisko nie mógł mieć i nie miał wpływu pozwany.

W konsekwencji żądanie pozwu zapłaty dodatkowego wynagrodzenia nie zasługiwało na uwzględnienie. Z tych względów powództwo oddalono w całości.

Na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, Sąd obciążył powódkę jako stronę przegrywającą kosztami procesu, na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego strony powodowej reprezentowanej przez fachowego pełnomocnika w osobie adwokata, ustalone na podstawie § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z §2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (450 zł).

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować uzasadnienie
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki;
3. K.. 21 dni lub z wpływem